

برخورد اسلام با مسیحیت: اسطوره‌ای کاذب و خطرناک

گزارشی از حضور و سخنرانی اسقف مایکل ایپ گریو
در مؤسسه گفت‌وگوی ادیان

در ایران گذراندند، در مدت اقامت خود در کشورمان، نشست‌ها و ملاقات‌های متعددی داشتند. این هیأت مرکب بود از دکتر مایکل ایپ‌گریو، دکتر توبی هوارث، استاد دانشگاه بیرمنگام و قائم مقام مرکز تربیت کشیش وابسته به دانشگاه بیرمنگام و دکتر چارلز رید، مشاور کلیسای کاتربری در امور سیاسی و بین‌الملل. این هیأت ضمن حضور در مؤسسه گفت‌وگوی ادیان و آشنایی با فعالیت‌های آن، در نخستین روز حضور خود با حجت‌الاسلام محمدی عراقی رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی دیدار کرد و در زمینه مسائل دینی و وضعیت مسلمانان در اروپا به تبادل نظر پرداخت.

هیأت مزبور همچنین با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی ابطحی دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار، ریاست مؤسسه گفت‌وگوی ادیان، از نقش تاریخی دین و تفکر دینی در تحولات ایران سخن به میان آورد و تجربه تلفیق دموکراسی با دین را در ایران، تجربه‌ای کهن و پرسابقه دانست. حجت‌الاسلام والمسلمین ابطحی با اشاره به تبدیل جهان به یک دهکده کوچک و کم‌رنج شدن مرزهای میان کشورها، ضرورت گفت‌وگو میان ادیان و تمدن‌ها را متذکر شد و اظهار داشت: «اقتضای روزگار ما آن است که ادیان بیش از پیش به سلاح منطق و استدلال مجهز شوند و با التزام به مدارا، به گفت‌وگویی عقلانی با پیروان سایر ادیان بپردازند».

وی در پاسخ به پرسشی درباره وضعیت دین در ایران گفت: «دینداری در میان ایرانیان، پدیده‌ای ریشه‌دار است و ظهور و بروز این باور، در رفتارهای اجتماعی و فردی ایرانیان کاملاً هویداست».

نمایندگان کلیسای انگلیکن در مدت اقامت خود در ایران ضمن حضور در انجمن حکمت و فلسفه با دکتر غلامرضا اعوانی، قلمروهای فلسفه اسلامی و شیعی را مورد بررسی قرار دادند. این هیأت، همچنین در دیدار با آیت‌الله بجنوردی به مسأله ولایت در اسلام و تشیع، پرداخته و پرسش‌هایی در زمینه نحوه سازگاری ولایت با دموکراسی مطرح کردند.

معاون حقوقی و پارلمانی ریاست جمهوری ضمن پاسخ به برخی پرسش‌های سیاسی و اجتماعی نمایندگان کلیسای انگلیکن، در پایان سخنان خود خواستار تسریع و گسترش همکاری‌های مؤسسه گفت‌وگوی ادیان با کلیسای کاتربری شد.

اعضای هیأت مزبور، ضمن سفر به قم با مرکز مطالعات و تحقیقات ادیان و مذاهب آشنا شده و در نشست با مسؤولان و محققان این مرکز، در زمینه امکان همکاری‌های متقابل به بحث و گفت‌وگو پرداختند. این هیأت پس از دیدار از کتابخانه آیت‌الله مرعشی نجفی با برخی از علمای قم، از جمله آیت‌الله موسوی اردبیلی ملاقات کرد و درباره تشیع و آموزه‌های شیعی با ایشان به گفت‌وگو نشستند.

نهمین نشست علمی مؤسسه گفت‌وگوی ادیان با سخنرانی اسقف مایکل ایپ‌گریو، در تاریخ پنجم اسفند ماه ۸۲ در محل این مؤسسه برگزار شد. دکتر مایکل ایپ‌گریو که سمت مشاور اسقف اعظم کلیسای کاتربری در امور روابط بین ادیان و گفت‌وگوی اسلام و مسیحیت انگلیکن را برعهده دارد، در سخنرانی خود تحت عنوان «دستاوردهای کلیسای انگلیکن نسبت به گفت‌وگوی مسیحیت و اسلام» اظهار داشت: «انگلیکن‌ها در دستاورد خود نسبت به روابط مسیحیت-اسلام و مسائل بین دینی، عمیقاً تحت تأثیر چشم‌اندازهای الهیاتی ناشی از سنت‌های مسیحی دیگرند».

وی با ذکر تاریخچه‌ای از زمینه تکوین کلیسای انگلیکن، از سه پروژه این کلیسا در عرصه مناسبات اسلام و مسیحیت سخن گفت و اظهار داشت: پروژه اول، نظارت بر پیشرفت‌های روابط مسیحی-مسلمان در جامعه است. پروژه دوم، امضای موافقتنامه با دانشگاه الازهر و پروژه سوم، برگزاری سمیناری متشکل از ۴۰ دانشمند مسلمان و مسیحی با عنوان «ایجاد پل‌ها، غلبه بر موانع در روابط اسلام-مسیحیت».

ایپ‌گریو در بخش دیگری از سخنان خود گفت: «در جهان معاصر که شاهد رشد اسطوره کاذب و خطرناک برخورد گریزناپذیر مسیحیت و اسلام، به عنوان اضلاع مخالف در برخورد تمدن‌هاست، ضرورت گفت‌وگو دوچندان شده است».

وی با نقد نظریه «برخورد تمدن‌ها» اظهار داشت: «ما به عنوان مسیحی و مسلمان نیازمند توجه به نامناسب بودن دیدگاه‌های تقابلی و ساده‌انگارانه‌ایم که چالش عمده‌ای را پیش روی صلح و ثبات جهان امروز قرار داده است».

مشاور اسقف اعظم کاتربری، همگرایی در عین تفاوت را لازمه جهان امروز دانست و در مقام شیوه تحقق گفت‌وگو میان ادیان، به مسأله مهم «تفسیر دین» اشاره کرد و گفت: انگلیکن‌ها در تفسیر متون مقدس، بر سه مقوله متن، سنت و عقل تأکید دارند و به کمک این سه عنصر، می‌کوشند تفسیری وفادارانه، همدلانه و در عین حال کارآمد از دین عرضه کنند».

وی امکان تحقق گفت‌وگو را منوط به رعایت دو مرحله دانست: «اولین مرحله، آن است که من به عنوان یک مسیحی، اسلام را گرمی بدارم آن گونه که یک مسلمان آن را درک می‌کند و به آن عمل می‌کند. درواقع گوش دادن به گفت‌وگوی درونی جامعه مسلمانان، ارتباط با اسلام را تسهیل می‌کند. مرحله دوم آن است که تفاوت سخن گفتن خداوند با آدمیان مختلف را تصدیق کنم. تصدیق این نکته که خداوند با الحان و آهنگ‌های مختلف با انسان‌ها سخن می‌گوید، گفت‌وگو را امکان‌پذیر می‌نماید».

نمایندگان کلیسای انگلیکن که به دعوت مؤسسه گفت‌وگوی ادیان، هفته‌ای را